

Заданне 1.1. Вывучыць відавую разнастайнасць дзікарослых травяністых раслін на тэрыторыі ўстановы адукацыі

Тэрмін выканання: май – чэрвень 2026 года

Удзельнікі:

Ермаковіч Вікторыя Аляксееўна

Пятрага Марыя Францаўна

Стахоўскі Іван Мікалаевіч

Чарапкоўская Анжаліка Пятроўна

Хаданёнак Яўгеній Вітальевіч

Харэвіч Ева Аляксееўна

Шарабайка Кацярыны Валер’еўна

Курсевіч Мілана Іванаўна

Павара Мацвей Аляксандравіч

Пачкоўская Паліна Юр’еўна

Харэвіч Ксенія Аляксееўна

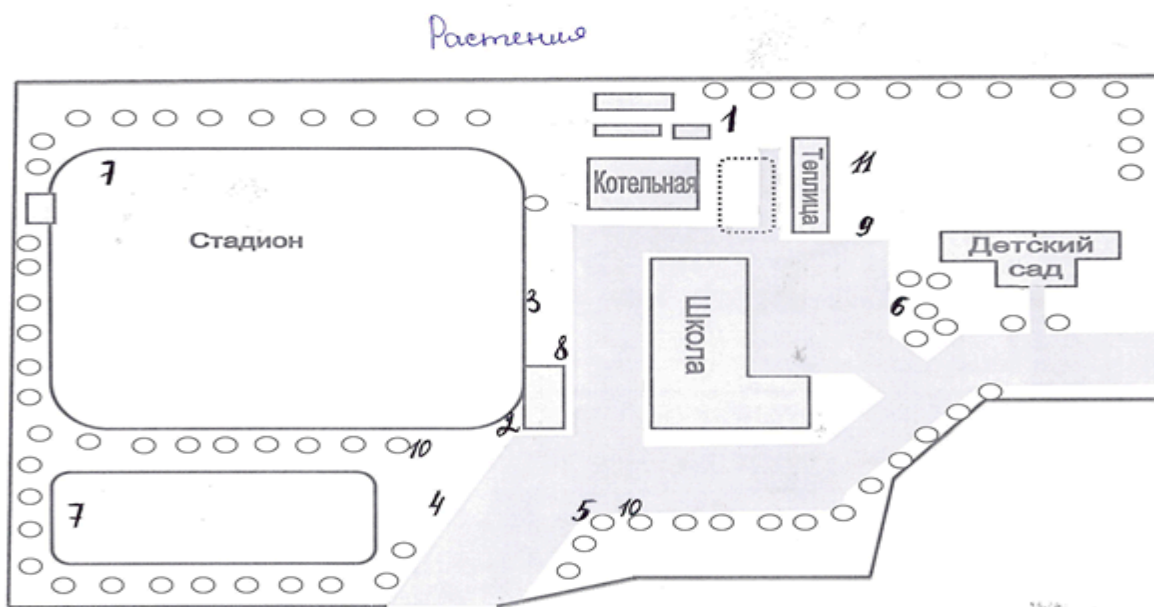
Чапулёнак Анастасія Дзмітрыеўна

Шалёнак Святлана Сяргееўна

Івашчонак Кацярына Дзмітрыеўна

Кіраўнік – Завадская Аксана Сігізмундаўна

Картсхема тэрыторыі ўстановы адукацыі з месцазнаходжаннем раслін





Зарчатка сярэдня (макрыца)

Stellaria media (L.) Vill.

Аднагадовае двухдольнае пустазелле

Класіфікацыя:

Тып: Аўтатрофныя

Падтып: Аднагадовыя

Біялагічная група: Яравыя

Батанічны клас: Двухдольныя

Марфалагічная будова:

Сцябло паўзучае або узыходзячае, вышыняй 5-30 см, цыліндрычнае, разгалінаванае, паміж вузламі пакрыта рэдкімі валасінкамі. Лісце яйкападобнае, супратыўнае, з заостранай верхавінай, ніжнія чаранковыя, верхнія сядзячыя. Кветкі на доўгіх опушаных кветаножках, адзінкавыя, размешчаны на канцах сцеблаў або ў пазухах лісця. Пялёсткі белыя, трохі карацей чашачкі. Корань стрыжневы, разгалінаваны, тонкі, слабы.

Развіццё:

Узыходзіць у сакавіку - маі, а таксама ўлетку і ўвосень. Цвіце ў красавіку – верасні. Пладаносіць з мая да кастрычніка, дае за лета 2-3 пакаленні.



Шчаёе кучаравае

Rumex crispus

Шматгадовае двухдольнае пустазелле

Класіфікацыя:

Тып: аўтатрофныя

Падтып: шматгадовыя

Біялагічная група: каранятожылак

Батанічны клас: Двухдольныя

Марфалагічная будова:

Сцябло прамастаячае, дужае, рабрыстае, у ніжняй частцы чырванаваты, вышыняй 100 см і больш. Лісце: першая пара ад авальнай да даўгавата-круглявай формы, з тупой верхавінай, чаранковыя, з выяўленай сярэдняй жылкай; наступнае лісце даўгавата-ланцэтнае, шчыльнае, па краі хваліста-кучаравае, сядзячае ў роскід. Суквецце растапыранае, паўсціснутае,

на верхавіне бязлісцевае. Кветкі дробныя, зялёныя, да чырванавата-жаўтлявых. Корань стрыжневы, дужы, падобны на моркву.

Развіццё:

Узыходзіць на працягу ўсяго лета. Цвіце ў чэрвені - жніўні. Насенне ўтвараецца ў ліпені - верасні.



3. Крываўнік звычайны

Achillea millefolium

Шматгадовая травяністая расліна

Сямейства: Астровыя

Марфалагічная будова:

Вышыня 20-80 см. Тонкае паўзучае каранішча, ад якога адыходзяць парасткі з разеткамі прыкаранёвага лісця і кветаносныя негалінаваныя

сцеблы. Лісце чарговае, ланцетнае, двойчы ці тройчы-перыстарасечанае. Суквецці – дробныя шматлікія кошыкі, сабраныя на верхавіне сцеблаў у складаныя шчыткі. Язычковых кветак 5, яны белыя, рэдка ружовыя, тычыначныя абоэполыя кветкі 14-20.

Развіццё:

Сямянкi плоскія, даўгаватыя, серабрыста-шэрыя. Цвіце з чэрвеня па кастрычнік, насенне спее ў ліпені-верасні.



4. Канюшына паўзучая, ці белая (T. repens L.)

Сямейства: Бабовыя (FABACEAE, LEGUMINOSAE)

Марфалагічная будова:

Мнагалетнік з многагалоўным каранем, каранёвая сістэма моцна разгалінаваная,

размяшчаецца ў глебе на глыбіні да 50 см, але асобныя карані пранікаюць да 1 м. Галоўнае сцябло пакарочанае, 1-4 см даўжынёй, ад яго адыходзяць пазушныя галінастыя парасткі, якія сцелюцца па глебе, укараняюцца ў ніжніх вузлах, уверсе ўзыходзячы, 10-30 см даўжынёй (на пяшчаных глебах да 50 см). Лісце з буйнымі прылісткамі і доўгімі (да 30 см) хвосцікамі, тройчатае, з зваротна-яйкападобнымі лісточкамі 1-2 см даўжынi, выемчатая

наверсе. Галоўчатая суквецці да 2 см у дыяметры, няшчыльныя, з 30-80 кветак, на доўгіх (да 30 см) кветаножках. Кветкі даўжынёй да 12 мм, такой жа будовы, што і ў канюшыны лугавой, з кароткай трубкай венчыка. Венчык белы, часам з жаўтлявым, ружаватым або зеленаватым адценнем, пры адцвітанні бурэе. Насенне дробнае, страката афарбованае.



5. Трыпутнік вялікі

Plantago major L.

Шматгадовае двухдольнае пустазелле

Тып: Аўтатрофная

Падтып: шматгадовае

Біялагічная група: Яравыя

Батанічны клас: Двухдольныя

Марфалагічная будова:

Сцябло простае, бязлісцевае, голае або злёгку апушанае, вышынёй 10-50 см.

Лісце чарговае, шырокаавальнае, з 3-9 дугападобнымі жылкамі, на шырокіх доўгіх хвосціках, сабраныя ў прыкаранёвую разетку. Кветкі светла-бурныя, сабраныя ў шчыльнае, доўгае, цыліндрычнае коласападобнае суквецце.

Карані шматлікія, шнурападобныя, у выглядзе тонкіх пэндзляў адыходзяць ад каранёвай шыйкі.

Развіццё:

Узыходзіць у сакавіку - маі і ў жніўні - верасні. Цвіце з першага года жыцця ў чэрвені - жніўні. Пладанасіць з ліпеня па кастрычнік.



6. Меум атамантовый

Meum athamanticum

Шматгадовая травяністая расліна

Марфалагічная будова:

15-45 (60) см вышыні, з прыемным моцным пахам. Сцеблы прамастаячыя, слаба галінастыя, бароздчатыя, расстаўленыя аблісцелыя. Лісце ў густой прыкаранёвай разетцы, у абрысе

даўгаватае, тройчы або чатыры разы пёрыста-рассечаныя, вельмі тонкія, ніткападобныя-лінейныя, не больш за 0,5 см шырыні, разгалістыя, накіраваныя ва ўсе бакі, насычана-густа-зялёныя. Хвосцікі доўгія, не карацей ліставой пласцінкі, пурпурна-ружовыя. Парасоны складаныя, 5 см

дыяметрам, з 3-15 прамянямі. Лісточкі абгорткі нешматлікія, у ліку 3-6 штук, вузкалінейныя. Кветкі вельмі дробныя, пераважна мужчынскія, белыя або бела-ружовыя. Плод - да 0,8 см даўжынёй, сухі, дробны, яйкападобна-даўгаваты, карычневы. Квітнее ў чэрвені-ліпені. Вельмі дэкаратыўны. Марозаўстойлівы да мінус 18 °С.



7. Сныць звычайная

Aegorodium podagraria

Марфалагічная будова:

Карэнішча гарызантальнае, паўзучае. Сцябло прамое, полы, наверху некалькі галінасты, вышыняй да 1 м. Ніжняе лісце двойчы тройчатае, лісточкі заостраныя, даўгавата-яйкападобныя да 8 см даўжынёй, па краі вострапільчатыя; верхняе лісце тройчатае на кароткіх хвосціках, дробнае. Лісце зверху амаль голае, знізу апушанае. Суквецце - складаны парасон з 20-30 прамянямі,

парасончыкі (10-15 мм у дыяметры) з 15-20 кветак, без абгортак. Верхавінны парасон пладаносячы, бакавыя - бесплодныя. Кветкі дробныя, белыя. Тычынак пяць, пестык адзін. Плод - прадаўгаватая сплюснутая карычневая двусемянка, даўжынёй 3-4 мм.



8. Яснотка пурпурная

Lamium purpureum

Шматгадовае двухдольнае пустазелле

Класіфікацыя:

Тып: аўтатрофныя

Падтып: двугадовыя

Біялагічная група: Сапраўдныя

Батанічны клас: Двухдольныя

Марфалагічная будова:

Сцябло прамое, чатырохграннае, ляжачае ці прыўздымаючае, рассяяна апушанае, вышыняй

10-30 см. Лісце чаранковае, яйкападобная, маршчыністае. Кветкі сядзячыя, сабраныя ў густыя мутоўкі. Венчык ружова-пурпурны, трубка двугубая, з

кальцом валасінак каля асновы. Зубцы чашачкі пасля цвіцення адтапыраны. Корань стрыжневы.

Развіццё:

Узыходзіць у сакавіку - ліпені, а таксама ў канцы лета - пачатку восені. Цвіце з канца мая да позняй восені, у паўднёвых раёнах - да снежня. Пладанасіць у ліпені - снежні.



Пастуховая сумка звычайная
Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.

Аднагадовае і двугадовае двухдольнае пустазелле
Тып: аўтатрофныя
Падтып: аднагадовыя
Біялагічная група: зімуючыя
Батанічны клас: Двухдольныя
Марфалагічная будова:

Сцябло прамое, разгалінаванае, вышыняй 20-40 см. Лісце чарговае, ніжняе ў прыкаранёвай разетцы чаранковае, пакрытае валасінкамі. Разетачнае лісце доўгае (да 12 см), перыста-рассечанае, з трохкутнымі заостранымі часцінкамі, а сцеблевые - малалікія, стрэлападобныя або ланцетныя. Кветкі белыя, сабраны спачатку ў шчыток, а пазней - у пэндзаль. Корань стрыжневы, разгалінаваны, бялёсы.

Развіццё:

Узыходзіць наступнай вясной у сакавіку - маі, а таксама ўлетку і ўвосень у жніўні - кастрычніку. Цвіце ў розныя тэрміны: зімуючыя формы квітнеюць ў сакавіку - маі, яравыя – чэрвені - ліпені. Плоданосіць у чэрвені - жніўні (верасні). Пладавітасць да 300 000 насення.



10. Дзьмухавец лекавы
Taraxacum officinale

Сямейства: Складанакветкавыя (COMPOSITAE)
Марфалагічная будова:

Сцябло простае, бязлісцевае, полае, 15-30 см вышыняй. Лісце ў прыкаранёвай разетцы большаю часткай перыста-паасобнае, з назад

звернутымі долямі. Суквецце – кошык (галоўка), буйная, адзінкавая. Усе кветкі ў кошыку язычковыя, залаціста-жоўтыя. Плод у раскрытым кошыку сядзіць у выглядзе шара.

Развіццё:

Цвіце з ранняй вясны (красавік-май) да восені.



11. Мар белая

Chenopodium album

Аднагадовае двухдольнае пустазелле

Класіфікацыя

Тып: аўтатрофныя

Падтып: аднагадовыя

Біялагічная група: яравыя

Батанічны клас: Двухдольныя

Марфалагічная будова:

Сцябло прамое, разгалінаванае, вышыняй 30-120 см. Лісце чарговае, ніжнія ромбападобныя-яйкападобныя. Кветкі сабраны ў коласавідныя суквецці, асобныя клубочки, якія знаходзяцца ў пазухах ліста. Корань разгалінаваны, стрыжневы.

Развіццё:

Узыходзіць з сакавіка па кастрычнік. Цвіце ў ліпені-жніўні. Насенне спее ў жніўні - кастрычніку.